

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حسابداری صنعتی ۲

مشمول بر:

- ✓ سؤالات آزمون کارشناسی ارشد دانشگاه های دولتی،
- ✓ سؤالات آزمون کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی،
- ✓ سؤالات انجمن حسابداران رسمی آمریکا (AICPA)،
- ✓ سؤالات آزمون جامعه حسابداران رسمی ایران،
- ✓ سؤالات آزمون کارشناسان رسمی دادگستری و نحوه تفسیر.

(به منظور آمادگی دانشجویان محترم جهت شرکت در آزمون کارشناسی ارشد)

تألیف:

رضا نعمتی گشتلی

سرشناسه	: نعمتی کشتلی، رضا، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: حسابداری صنعتی ۲ تألیف: رضا نعمتی کشتلی
مشخصات نشر	: تهران: کیومرث، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	: ۲۸۷ ص: ۲۲ × ۲۹ س.م.
شابک	: ۶۰،۰۰۰ ریال : 978-600-5540-37-6
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیا
موضوع	: حسابداری قیمت تمام شده -- راهنمای آموزشی (عالی)
موضوع	: حسابداری قیمت تمام شده -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)
موضوع	: دانشگاه‌ها و مدارس عالی -- ایران -- آزمون‌ها
موضوع	: آزمون دوره‌های تحصیلات تکمیلی -- ایران
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۰ ن ۹ ق / HF ۵۶۸۶
رده‌بندی دیویی	: ۶۵۷/۴۲۰۷۱۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۴۹۷۶۳۷

تهران- خیابان انقلاب، مقابل دانشگاه تهران، بین خیابان فخر رازی و خیابان دانشگاه.

پلاک ۱۲۰۲، طبقه زیرین، تلفن ۶۶۴۱۴۴۹۲ دورنگار ۴۴۶-۶۶۹۵

www.kumarsbook.com

Email: info@kumarsbook.com

حسابداری صنعتی ۲

تألیف: رضا نعمتی کشتلی

چاپ: اول، ۱۳۹۰

تیراژ: ۱۱۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: اصلانی - صالحانی

صفحه‌آرایی: ه. سوری (۶۶۴۰۳۸۹۷)

قیمت: ۶۰،۰۰۰ تومان

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۵۴۰-۳۷-۶ ISBN: 978-600-5540-37-6

پیش‌گفتار

سپاس خدای را که اندیشه نیکو، ضمیری روشن، توان قلم بر دست گرفتن و راه بزرگان پیمودن را به من عطا فرمود. حمد و سپاس خدای را جل و جلاله که بر این حقیر منت نهاد و طریقت علم و دانش را به روی من گشود تا به مدد سالکان این راه بتوانم مرحله‌ای را پشت سر گذاشته و همواره چشم به راه لطف بی‌پایان او برای ادامه مسیر بمانم. هدف اساسی و محور تألیف این کتاب، ارائه‌ی تصویری مطلوب از حسابداری بهای تمام شده (حسابداری صنعتی ۲) و حسابداری مدیریت است که در عین کامل بودن، به‌سادگی توسط دانشجویان قابل درک باشد.

در تألیف این کتاب از اکثر کتب جدید و معتبر انگلیسی در زمینه حسابداری بهای تمام شده و حسابداری مدیریت استفاده شده و تا آنجا که مقدور بوده، مفاهیم فنی و تخصصی به زبان ساده ارائه شده است. علاوه بر مثال‌های متعدد و متفاوت، در پایان هر فصل سؤالات، پرسش‌های چهارگزینه‌ای و مسایل متنوع ارائه شده که اکثر این سؤالات چهارگزینه‌ای از آزمون کارشناسی ارشد دانشگاه‌های دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی و مسایل ارائه شده از سؤالات امتحانی CPA و سؤالات امتحانی CIMA انتخاب شده است که می‌تواند به منظور ایجاد آمادگی برای آزمون کارشناسی ارشد حسابداری و سایر رشته‌های مرتبط مورد استفاده قرار گیرد، لذا بررسی و حل تمامی تست‌ها و مسایل به دانشجویان عزیز توصیه می‌شود.

این کتاب حاصل سال‌ها تدریس مؤلف در دانشگاه‌های دولتی و آزاد است. اما از آنجا که معمولاً در چاپ هر کتاب کاستی‌هایی وجود دارد، هیچ چیز مؤلف را بیش از آن خوشحال نمی‌کند که ایرادها و کاستی‌های کتاب با وی در میان گذاشته شود. لذا از کلیه اساتید عالقدر و فاضل، صاحب‌نظران بزرگوار و دانشجویان عزیز خواهشمند است تا با راهنمایی‌های ارزشمند و اظهارنظرهای علمی و نقادانه خود به پست الکترونیکی اینجانب (nemakoshli20@yahoo.com)، نگارنده را در رفع نواقص احتمالی کتاب یاری فرمایند.

نگارنده سعی نموده که سرفصل این مجموعه را متناسب با سرفصل مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی جهت تدریس حسابداری صنعتی (۲) در دانشگاه‌ها و مراکز علمی و آموزشی تهیه نماید. فصول اصلی کتاب به شرح ذیل است:

فصل اول: حسابداری محصولات مشترک و فرعی

فصل دوم: هزینه‌یابی استاندارد - تعیین استانداردها و تجزیه و تحلیل انحرافات

فصل سوم: هزینه‌یابی استاندارد - حسابداری هزینه‌های استاندارد

فصل چهارم: روش‌های هزینه‌یابی جذبی و هزینه‌یابی متغیر

فصل پنجم: روابط بین بهای تمام شده، حجم فعالیت و سود - تجزیه و تحلیل سر به سر

نگارنده بر خود واجب می‌داند، از کلیه عزیزان و سرورانی که از آثار و تألیفات آن‌ها در شکل‌گیری این مجموعه استفاده شده و در واقع امکان تدوین آن را فراهم آورده، خالصانه تشکر و سپاسگزاری نماید. همچنین از زحمات بی‌شائبه جناب آقای محمد حسن پور نعمتی (انتشارات کیومرث) که امکانات چاپ این کتاب را فراهم آورده و آقای سوری که در حروفچینی و صفحه‌آرایی آن، نهایت تلاش و همکاری را داشتند، صمیمانه قدردانی می‌نماید.

در پایان، امیدوارم این کتاب در رفع مشکلات حسابداران و همچنین برای تدریس حسابداری صنعتی (۲) در مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد مفید واقع گردد. در کلام آخر، برای تمامی دوستان، همکاران و ملت عزیزمان از خداوند متعال طول عمر با عزت، صلاح و فلاح دارین آرزومند است.

فداکاری در راه وطن، از همه‌ی دانش‌ها با ارزش‌تر است.

و من الله التوفیق و علیه التکلان

نعمتی کشتلی

زمستان ۱۳۹۰

www.ketab.ir

فهرست مطالب

۱۱	فصل اول: حسابداری محصولات مشترک و فرعی
۱۲	مقدمه
۱۲	محصولات مشترک یا توأم
۱۳	نقطه تفکیک
۱۳	هزینه‌های مشترک و هزینه‌های بعد از نقطه تفکیک
۱۴	اهداف تسهیم هزینه‌های مشترک
۱۵	حسابداری محصولات مشترک
۱۶	● روش مقداری فیزیکی
۱۸	● روش ارزش فروش در نقطه تفکیک
۲۰	● روش ارزش خالص بازاریافتنی
۲۲	● روش درصد سود باخالص ثابت یا هزینه‌یابی معکوس
۲۴	عدم تسهیم هزینه‌های مشترک و مقایسه روش‌های مختلف
۲۵	ثبت‌های حسابداری برای محصولات مشترک
۳۱	محصولات فرعی
۳۱	حسابداری محصولات فرعی
۳۲	● شناسایی محصولات فرعی در زمان فروش
۳۳	● شناسایی محصولات فرعی در زمان تولید
۳۷	مثال جامع
۴۰	خلاصه فصل
۴۲	سؤالات
۴۳	"سؤالات چهارگزینه‌ای - بخش اول"
۴۷	"پاسخ سؤالات چهارگزینه‌ای - بخش اول"
۵۱	"سؤالات چهارگزینه‌ای - بخش دوم"
۵۳	مسایل
۵۹	فصل دوم: هزینه‌یابی استاندارد - "تعیین استانداردها و تجزیه و تحلیل انحرافات"
۶۰	مقدمه
۶۰	سیستم‌های بهای تمام شده و هزینه‌یابی محصول
۶۱	انواع سیستم‌های هزینه‌یابی محصول
۶۱	● سیستم هزینه‌یابی واقعی یا تاریخی
۶۲	● سیستم هزینه‌یابی عادی یا نرمال
۶۲	● سیستم هزینه‌یابی استاندارد
۶۳	اهمیت هزینه‌یابی استاندارد
۶۴	اهداف هزینه‌یابی استاندارد
۶۵	محدودیت‌ها و تنگناهای هزینه‌یابی استاندارد
۶۵	هزینه‌یابی استاندارد در مقابل هزینه‌یابی کایزن
۶۶	طبقه‌بندی استانداردها
۶۶	۱- استاندارد اساسی
۶۶	۲- استاندارد جاری

۶۷	کارت‌های هزینه استاندارد
۶۷	تعیین استانداردها
۶۷	۱- استاندارد مواد مستقیم
۶۷	۲- استاندارد دستمزد مستقیم
۶۸	۳- استاندارد سربار کارخانه
۶۸	انواع سطوح ظرفیت
۶۸	۱- ظرفیت اسمی یا ایده آل یا تئوری
۶۹	۲- ظرفیت عملی یا واقعی یا رئالیستیک
۶۹	۳- ظرفیت عادی یا نرمال یا بلند مدت
۶۹	۴- ظرفیت واقعی مورد انتظار یا کوتاه مدت
۶۹	تعیین نرخ استاندارد سربار کارخانه
۷۰	مفهوم جدول مقداری تولید و معادل آحاد (واحدهای) تکمیل شده
۷۲	انحرافات از استاندارد
۷۴	طبقه‌بندی انحرافات از استاندارد
۷۵	انحرافات مواد مستقیم
۷۹	انحرافات دستمزد مستقیم
۸۲	انحرافات سربار کارخانه
۸۳	● روش یک انحرافی سربار کارخانه
۸۴	● روش دو انحرافی سربار کارخانه
۸۶	● روش سه انحرافی سربار کارخانه
۸۷	● روش چهار انحرافی سربار کارخانه
۸۹	● روش پنج انحرافی سربار کارخانه
۹۱	انحرافات مکمل در هزینه‌یابی استاندارد
۹۱	● انحرافات مکمل مواد مستقیم
۹۴	● انحرافات مکمل دستمزد مستقیم
۹۷	● انحراف مکمل سربار کارخانه
۹۹	مثال جامع
۱۰۴	خلاصه فصل
۱۰۶	سؤالات
۱۰۷	"سؤالات چهارگزینه‌ای - بخش اول"
۱۱۰	"پاسخ سؤالات چهارگزینه‌ای - بخش اول"
۱۱۴	"سؤالات چهارگزینه‌ای - بخش دوم"
۱۱۹	مسایل

۱۲۵	فصل سوم: هزینه‌یابی استاندارد - "حسابداری هزینه‌های استاندارد"
۱۲۶	مقدمه
۱۲۷	روش‌های ثبت در سیستم هزینه‌یابی استاندارد
۱۲۷	روش ثبت استاندارد یا طرح یگانه
۱۲۸	● ثبت‌های حسابداری مواد اولیه در طرح یگانه
۱۳۰	● ثبت‌های حسابداری دستمزد مستقیم در طرح یگانه
۱۳۰	● ثبت‌های حسابداری هزینه‌های سربار کارخانه در طرح یگانه

۱۳۶	روش ثبت واقعی یا طرح ناقص
۱۳۷	● ثبت‌های حسابداری مواد اولیه در طرح ناقص
۱۳۷	● ثبت‌های حسابداری دستمزد مستقیم در طرح ناقص
۱۳۷	● ثبت‌های حسابداری هزینه‌های سربار کارخانه در طرح ناقص
۱۴۱	روش ثبت مختلط یا طرح دوگانه
۱۴۲	● ثبت‌های حسابداری مواد اولیه در طرح دوگانه
۱۴۲	● ثبت‌های حسابداری دستمزد مستقیم در طرح دوگانه
۱۴۳	● ثبت‌های حسابداری هزینه‌های سربار کارخانه در طرح دوگانه
۱۴۶	گزارش بهای تمام شده (هزینه) تولید
۱۴۶	حسابدهی و پاسخ‌گویی انحرافات
۱۴۷	بستن حساب‌های انحرافات
۱۴۸	● بستن انحرافات به خلاصه حساب سود و زیان و تعدیل سود (زیان) ناخالص
۱۵۱	● بستن انحرافات به بهای تمام شده کالای فروش رفته
۱۵۳	● تسهیم انحرافات بین بهای تمام شده کالای فروش رفته و موجودی‌ها
۱۵۷	نحوه حسابداری انحرافات ترکیب و بازده
۱۵۸	مثال جامع
۱۶۶	چالش‌های پیش‌روی سیستم هزینه‌یابی استاندارد
۱۶۷	خلاصه فصل
۱۶۹	سؤالات
۱۷۰	"سؤالات چهارگزینه‌ای - بخش اول"
۱۷۲	"پاسخ سؤالات چهارگزینه‌ای - بخش اول"
۱۷۴	"سؤالات چهارگزینه‌ای - بخش دوم"
۱۷۶	مسایل
۱۸۵	فصل چهارم: روش‌های هزینه‌یابی جذبی و هزینه‌یابی متغیر
۱۸۶	مقدمه
۱۸۷	روش هزینه‌یابی جذبی یا کامل
۱۸۸	کاربرد برون‌سازمانی روش هزینه‌یابی جذبی
۱۹۱	روش هزینه‌یابی متغیر یا مستقیم
۱۹۳	کاربرد درون‌سازمانی روش هزینه‌یابی متغیر
۱۹۵	مفهوم حاشیه فروش و مقایسه آن با حاشیه سود
۱۹۸	مزایا و معایب روش هزینه‌یابی متغیر
۱۹۸	مدل روش هزینه‌یابی جذبی یا کامل
۱۹۹	مدل روش هزینه‌یابی متغیر یا مستقیم
۲۰۰	مقایسه سود (زیان) عملیاتی در روش‌های هزینه‌یابی جذبی و متغیر
۲۰۲	مثال جامع اول
۲۰۴	مثال جامع دوم
۲۰۶	روش هزینه‌یابی فرامتغیر
۲۰۶	حاشیه فروش فرامتغیر
۲۰۷	خلاصه فصل
۲۰۸	سؤالات

۲۰۹	"سؤالات چهارگزینه‌ای - بخش اول"
۲۱۲	"پاسخ سؤالات چهارگزینه‌ای - بخش اول"
۲۱۵	"سؤالات چهارگزینه‌ای - بخش دوم"
۲۱۸	مسایل

فصل پنجم: روابط بین بهای تمام شده، حجم فعالیت و سود - "تجزیه و تحلیل سر به سر"

۲۲۵	مقدمه
۲۲۶	گرایش اقلام بهای تمام شده
۲۲۶	● اقلام ثابت بهای تمام شده (هزینه‌های ثابت)
۲۲۷	● اقلام متغیر بهای تمام شده (هزینه‌های متغیر)
۲۲۸	● اقلام مختلط بهای تمام شده (هزینه‌های مختلط)
۲۲۸	● اقلام نیمه متغیر بهای تمام شده (هزینه‌های نیمه متغیر)
۲۲۹	● اقلام نیمه ثابت بهای تمام شده (هزینه‌های نیمه ثابت)
۲۳۰	تجزیه و تحلیل سر به سر
۲۳۱	مفروضات حاکم بر تجزیه و تحلیل بهای تمام شده، حجم فعالیت و سود
۲۳۱	صورت سود و زیان به روش حاشیه فروش
۲۳۲	محاسبه نقطه سر به سر در مؤسسات تک محصولی
۲۳۵	● محاسبه نقطه سر به سر در روش معادله
۲۳۶	● محاسبه نقطه سر به سر در روش حاشیه فروش
۲۳۷	● محاسبه نقطه سر به سر در روش نمودار یا ترسیم
۲۳۸	تعیین میزان فروش برای دستیابی به سود عملیاتی مورد انتظار (هدف)
۲۴۳	حاشیه ایمنی
۲۴۴	درجه اهرم عملیاتی
۲۴۸	مقایسه نقطه سر به سر و نقطه بی تفاوتی بهای تمام شده
۲۴۹	مقایسه نقطه سر به سر و نقطه بی تفاوتی قیمت
۲۵۰	نقطه تعطیل مؤسسه تولیدی
۲۵۲	نقطه سر به سر در روش هزینه‌یابی جذبی یا کامل
۲۵۴	مثال جامع اول
۲۵۴	مثال جامع دوم
۲۵۶	خلاصه فصل
۲۶۰	سؤالات
۲۶۱	"سؤالات چهارگزینه‌ای - بخش اول"
۲۶۲	"پاسخ سؤالات چهارگزینه‌ای - بخش اول"
۲۶۶	"سؤالات چهارگزینه‌ای - بخش دوم"
۲۶۹	مسایل
۲۷۲	

واژه نامه انگلیسی به فارسی..... ۲۷۹

فهرست منابع..... ۲۸۵